

Sygn. akt VIII Gz 199/23

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2024r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący : sędzia Wojciech Wołoszyk

Sędziowie : Elżbieta Kala

Jacek Wojtycki

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2024 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

w przedmiocie skargi o wznowienie postępowania w zakresie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w sprawie upadłościowej I. K. nie prowadzącego działalności gospodarczej

na skutek zażalenia pełnomocnika upadłego na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 3 listopada 2023 r. , sygn. akt XV GUo 59/23

postanawia:

oddalić zażalenie.

Elżbieta Kala Wojciech Wołoszyk Jacek Wojtycki

Sygn. akt VIII Gz 199/23

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 3 listopada 2023 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie o sygn. akt XV GUo 59/23 odrzucił skargę o wznowienie postępowania.

W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że pełnomocnik upadłego I. K. złożył skargę o wznowienie postępowania w przedmiocie postanowienia o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. W skardze pełnomocnik wnosił o zmianę prawomocnego postanowienia Sądu z dnia 12 lutego 2020 r. uzupełniającego postanowienie z tego samego dnia o umorzeniu kosztów postępowania upadłościowego , w części dotyczącej kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej upadłemu z urzędu, poprzez przyznanie ze środków Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwoty 3.600 zł powiększonej o wartość podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (k. 226,227).

Sąd Rejonowy ustalił, że postanowieniem z dnia 12 lutego 2020 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy przyznał radcy prawnemu K. S. od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 2.214 zł, w tym 414 zł podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej dłużnikowi z urzędu. Sąd I instancji zważył, że stosownie do treści art. 229 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe do postępowania w przedmiocie postępowania upadłościowego stosuje się odpowiednio przepisy części pierwszej księgi pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego, z wyjątkiem art. 130^{1a}, art. 130², art. 139¹, art. 205¹, art. 205² i art. 205⁴-205¹² oraz przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania oraz postępowaniu w sprawach gospodarczych , chyba że ustawa stanowi inaczej. Sąd

Rejonowy wskazał, że powyższa regulacja wprost wyłącza zastosowanie przepisów o wznowieniu postępowania do postępowania upadłościowego. Dotyczy to także wszelkich postępowań wpadkowych, w tym związanych z przyznaniem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Nadto wskazano, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem doktryny oraz orzecznictwa skarga o wznowienie postępowania nie może być wniesiona od prawomocnych postanowień kończących postępowanie pomocnicze lub wpadkowe (np. postanowienia w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych lub ustanowienia adwokata albo radcy prawnego (por. postanowienie SN z dnia 17 stycznia 2001 r., IV CZ 89/00, LEX nr 1166392; uchwałę SN z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZP 51/06, OSNC 2007, nr 5, poz. 71; Ereciński Tadeusz (red.). Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. tom III. Postępowanie rozpoznawcze, wyd. V, 2016 r.). W tym stanie skargę o wznowienie postępowania w przedmiocie przyznania kosztów nieopłaconej pomocy prawnej odrzucono jako niedopuszczalną na podstawie art. 229 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe.

Powyższe rozstrzygnięcie zażaleniem zaskarżył pełnomocnik wnioskodawcy w całości domagając się jego uchylenia oraz zobowiązania Sądu Rejonowego o orzeczenia co do istoty sprawy poprzez przyznanie od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy radcy prawnemu dr K. S. kosztów w dalszej kwocie 2.214 zł oraz kosztów postępowania skargowego i zażaleniowego.

Skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które mają wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj.:

- art. 35 ustawy Prawo upadłościowe poprzez jego zastosowanie, podczas gdy niedopuszczalność stosowania przepisów k.p.c. o wznowieniu postępowania powołana w niniejszym przepisie nie dotyczy przypadku uznania przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności z prawem aktu normatywnego - należy zatem respektować wyrok Trybunału Konstytucyjnego;

- art. 416¹ k.p.c., poprzez jego niezastosowanie, który to przepis stanowi, że w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem mogą być uchylone postanowienia niekończące postępowania w sprawie, jeżeli zostały wydane na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą. Przepisy o wznowieniu postępowania stosuje się odpowiednio - w świetle prawidłowej wykładni ww. przepisu podstawą zastosowania mogą być również prawomocne nie-wyroki, czyli postanowienia merytoryczne rozstrzygające sprawę co do istoty, w tym również postępowanie w przedmiocie ogłoszenia tzw. upadłości konsumenckiej.

- art. 399 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy zgodnie z art. 399 § 2 k.p.c. na podstawie określonej w art. 401¹ kpc postępowanie może być wznowione również w razie zakończenia go postanowieniem.

- art. 401¹ k.p.c- zgodnie z którym można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie – poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy przepis ten nie doznaje żadnych ograniczeń wynikających z regulacji art. 35 prawa upadłościowego;

- art. 403 § 4 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, a przepis ten brzmi, że można żądać wznowienia, jeżeli na treść wyroku miało wpływ postanowienie niekończące postępowania w sprawie, wydane na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, uchylone lub zmienione zgodnie z art. 416¹ k.p.c..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Środek zaskarżenia dotyczy odrzucenia skargi o wznowienie postępowania w przedmiocie postanowienia o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, wydanego w postępowaniu upadłościowym. Tymczasem, na co słusznie wskazał Sąd I instancji, ustawodawca (vide art. 229 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe) wyłączył *expressis verbis* możliwość wznowienia postępowania upadłościowego (tzw. właściwego

postępowania upadłościowego , toczącego się już po ogłoszeniu upadłości). Błędny był przy tym zarzut naruszenia art. 35 Prawa upadłościowego , gdyż dotyczy on postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości.

Wskazana wyżej regulacja wprost wyłącza zastosowanie przepisów o wznowieniu postępowania do tego typu postępowania. Niewątpliwie częścią postępowania upadłościowego może być rozstrzygnięcie co do kosztów tego postępowania, jak i w zakresie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Skarżący powołuje się tymczasem na przepisy dotyczące wznowienia postępowania (Dział VI. Kodeksu postępowania cywilnego, art. 399-416¹ k.p.c.), tj. na normy wyrażone w art. 399 § 2 k.p.c., 401¹ k.p.c., 403 § 4 k.p.c. oraz 416¹ k.p.c., które zdaniem wnioskodawcy winny znaleźć zastosowanie w sprawie, a Sąd I instancji ich nie zastosował, a są to niewątpliwie przepisy o wznowieniu postępowania nie podlegające stosowaniu w sprawach upadłościowych. Już z tego względu zasadnie Sąd I instancji skargę o wznowienie postępowania odrzucił jako niedopuszczalną w przedmiotowej sprawie (art. 410 § 2 k.p.c. w zw. z art. 229 ust. 1 Prawa upadłościowego). Nadto – odnosząc się do uregulowania w zakresie możliwości wznowienia postępowania w razie zakończenia go postanowieniem (art. 399 § 2 k.p.c. w zw. z art. 401¹ k.p.c.) należy podzielić jako słuszny zaprezentowany w doktrynie i judykaturze pogląd (przytoczony również przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia), że skarga o wznowienie postępowania jest niedopuszczalna od prawomocnych postanowień kończących postępowania pomocnicze lub wypadkowe, a zatem nie będących postępowaniami „w sprawie” w rozumieniu procesowym (np. w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych, ustanowienia pełnomocnika z urzędu etc.) oraz postanowień załatwiających incydentalne kwestie procesowe w toku postępowania (np. postanowienia dowodowe, postanowienie o skazaniu świadka na grzywnę) oraz zarządzeń przewodniczącego (vide m.in. post. SN z 17.1.2001 r., IV CZ 89/00, Legalis ; post. SN z 19.9.2019 r., I CZ 69/19, Legalis; uchw. SN z 4.8.2006 r., III CZP 51/06, Legalis; K. Weitz, w: Gudowski, System, t. III, cz. 2, 2013, s. 1178–1179.). W zakresie zaś zarzutu naruszenia normy z art. 416¹ k.p.c. dodatkowo należy zauważyć, że skarżący złożył niewątpliwie skargę o wznowienie postępowania (vide treść skargi o wznowienie postępowania z 1 sierpnia 2023 r., k. 226,227 akt) i Sąd I instancji wobec tego w tym przedmiocie wydał orzeczenie, nie rozstrzygając w trybie art. 359 § 1 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze zażalenie podlegało oddaleniu, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z 397 § 3 k.p.c. i art. 229 ustawy – Prawo upadłościowe.

Elżbieta Kala Wojciech Wołoszyk Jacek Wojtycki